

Secció III. Altres disposicions i actes administratius

CONSELL INSULAR DE MALLORCA

DEPARTAMENT DE VICEPRESIDÈNCIA DE CULTURA, PATRIMONI I ESPORTS

9878

Acord del Ple del Consell de Mallorca, adoptat en la sessió del dia 11 d'abril de 2013, de declaració de Bé d'Interès Cultural, amb categoria de Monument, a favor de l'edifici de l'antiga Diputació Provincial, seu del Consell de Mallorca, carrer Palau Reial, 1 Palma

El Ple del Consell de Mallorca en la sessió ordinària que va tenir lloc el dia 11 d'abril de 2013, adoptà, entre altres, el següent acord:

‘Des del Servei de Patrimoni Històric es va iniciar d'ofici l'expedient de declaració de Bé d'Interès Cultural, amb categoria de monument, a favor de l'edifici de l'antiga diputació provincial, ubicat al carrer Palau Reial, 1 de Palma.

Atès que la Comissió Insular de Patrimoni Històric a la sessió de dia 17 de juliol de 2012, va acordar, entre d'altres, la incoació de l'expedient de declaració esmentat d'acord amb la descripció i delimitació que figurava a l'informe tècnic de dia 29 de juny de 2012.

Atès que es va obrir el tràmit d'audiència als interessats i informació pública i es va sol·licitar l'informe a la UIB, que va ésser emès el 5 de novembre de 2012.

Atès que no s'ha presentat cap al·legació a la incoació.

Atès que a la sessió de dia 19 de febrer de 2013 la Comissió Insular de Patrimoni Històric va acordar, entre d'altres: declarar com a Bé d'Interès Cultural, amb categoria de monument, a favor de l'edifici de l'antiga Diputació Provincial, ubicat al carrer Palau Reial, 1 de Palma de Mallorca, la descripció i la delimitació del qual figura a l'informe tècnic de dia 29 de juny de 2012, que s'adjunta i forma part integrant del present acord.

Per tot això, i en virtut del que disposa el Títol I de la Llei 12/1998, de 21 de desembre, del patrimoni històric de les Illes Balears, i d'acord amb les competències atribuïdes per la Llei 6/1994, de 13 de desembre, als Consells Insulars en matèria de Patrimoni Històric, i el Reglament Orgànic del Consell Insular de Mallorca, aprovat pel Ple del 8 de març de 2004 (BOIB núm. 38 de 16-03-04) parcialment modificat per acord del ple de 13 d'octubre de 2011 (BOIB núm. 158 de 20-10-11), el President de la Comissió Insular de Patrimoni Històric eleva al Ple la següent proposta d'ACORD:

I. Declarar com a Bé d'Interès Cultural, amb categoria de monument, a favor de l'edifici de l'antiga Diputació Provincial, ubicat al carrer Palau Reial, 1 de Palma de Mallorca, la descripció i la delimitació del qual figura a l'informe tècnic de dia 29 de juny de 2012, que s'adjunta i forma part integrant del present acord.

II. Els efectes d'aquesta declaració són els que genèricament estableix la Llei 12/1998, de 21 de desembre, del patrimoni històric de les Illes Balears i la normativa concordant.

III. Notificar aquesta resolució als interessats, a l'Ajuntament de Palma i al Govern de les Illes Balears.

IV. Publicar aquest acord de declaració al Butlletí Oficial de les Illes Balears, i en el Boletín Oficial del Estado i anotar-ho al Registre Insular de Béns d'Interès Cultural i comunicar-ho al Registre de Béns d'Interès Cultural de les Illes Balears per tal que es procedeixi a la seva inscripció, i a la vegada comunicui al Registre General de Béns d'Interès Cultural de l'Estat les inscripcions i anotacions que es realitzin.’

Contra aquest acord que esgota la via administrativa es poden interposar, alternativament, els recursos següents:

a) Directament el recurs contenciós administratiu davant el jutjat Contenciós Administratiu de Palma de Mallorca, en el termini de dos mesos, comptadors a partir del dia següent de la notificació del present acord.

b) El recurs de reposició potestatiu davant l'òrgan que ha dictat aquest acord, el Ple del Consell, en el termini d'un mes, comptador a partir del dia següent de la notificació del present acord. Contra la desestimació expressa del recurs de reposició podrà interposar-se el recurs contenciós administratiu, en el termini de dos mesos, comptadors a partir del dia següent al de la recepció de la notificació de la desestimació de l'esmentat recurs.

Un cop transcorregut un mes des de la interposició del recurs sense que s'hagi notificat la resolució, podrà interposar-se el recurs contenciós administratiu, contra la desestimació presumpta del recurs de reposició, sense limitació temporal, mentre no hi hagi resolució expressa.

No obstant l'anterior, es pot exercitar, si n'és el cas, qualsevol altre recurs que s'estimi pertinent. Tot això de conformitat amb la Llei 29/1998, de 13 de juliol, reguladora de la jurisdicció contenciosa administrativa i de la llei 4/1999, de 13 de gener, de modificació de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú.

Palma de Mallorca, 13 de maig de 2013

El secretari general del Consell de Mallorca,

Jeroni Mas Rigo

ANNEX 1:

(Es publica com a annex un extracte de l'informe tècnic del cap de secció de Béns Culturals i de la tècnic de Patrimoni Artístic de dia 29 de juny de 2012). Els informes íntegres, consten a l'expedient administratiu núm. 252/2012. Aquest expedient es podrà consultar a les dependències del Servei de Patrimoni Històric (Pl. De l'Hospital, 4, 07012 de Palma) per aquells interessats en el procediment i que acreditin aquesta condició, d'acord amb el que disposa l'art. 31 i ss. de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, modificada per la Llei 4/1999, de 13 de gener).

L'edifici del Palau de la Diputació és fruit d'una nova etapa que la institució inicia a partir de 1870. Aquest any s'aprova una llei provincial que atorga més competències a les diputacions, i la de Mallorca inicia un programa de reformes en tots els àmbits, que fa necessària la dotació d'un edifici ampli i representatiu. El resultat, serà el de l'edifici neogòtic civil més important de Mallorca, que comptarà amb la intervenció de diferents arquitectes que encapçalen diferents fases projectuals i constructives, i amb l'execució d'acabats decoratius per part d'artistes i artesans del moment.

MEMÒRIA HISTÒRICA I DESCRIPTIVA

L'edifici del Consell s'eleva al centre de la ciutat alta, just al costat de la Casa Consistorial, al carrer Palau Reial, en un solar on s'hi trobava l'antiga presó de la ciutat. L'àrea urbana on s'insereix el Palau és el resultat d'una sèrie de remodelacions produïdes durant l'edat contemporània: l'alliberament de la plaça de Cort amb l'enderroc d'algunes illetes i la demolició del convent gòtic de Sant Domingo, molt proper a aquest indret.

En època islàmica se situaven en aquests solars els horts dels Masamida, i, en època cristiana, s'hi aixecaren l'Hospital de Sant Andreu (al solar de l'actual Casa Consistorial) i la presó de la ciutat, tots dos amb origen en el segle XIII.

L'any 1870 Ajuntament i Diputació es permuten l'immoble en qüestió i el convent de Caputxins, consolidant-se l'antiga presó com a seu de la Diputació, a la que s'hi suma, el 1876, un immoble propietat de Josep Quint Zaforteza.

Inicialment s'adapta l'edifici existent, primer amb projecte de l'arquitecte provincial Antoni Sureda Villalonga (1870-1873) i després a càrrec de Joaquín Pavía Bermingham (1876-1880) qui, entre d'altres actuacions, construí un saló d'actes públics. Aquest autor, iniciarà una nova fase l'any 1881, moment en el qual proposa enderrocar la façana i buidar la primera crugia. És a dir, que elabora un projecte de nova planta, en el que la façana es projectava en estil neogrec. La crugia del fons quedava aleshores intocada.

L'any 1882 la Diputació decideix emprendre un ambiciós projecte d'edifici de nova planta i Pavía concep un nou projecte de façana en estil neogòtic. L'any següent comencen les obres i s'enderroca la façana de la presó.

El procés de construcció i descripció de l'estat actual

En la construcció del palau de la Diputació s'hi diferencien diverses etapes projectuals diferents:

La primera etapa (1882-1911) inclou l'inici de l'execució del projecte neogòtic de Joaquín Pavía i la seva continuació per part d'altres autors.

Amb la marxa de Pavía el 1884, continuà les obres l'arquitecte Joan Guasp i Vicens fins a 1908, que el succeí Guillem Reynés i Francesc Roca i Simó

La segona etapa (1911-1918) es centrà en la crugia posterior de l'edifici i en l'ala perpendicular a la façana. Guillem Reynés inicià la reforma de l'esmentada crugia, de la qual el més notable és la construcció del Saló de Sessions a la planta principal. Reynés intervé també en

l'escala d'honor, on a més de l'encoixinat, planifica l'obertura d'un triple finestral de considerables proporcions. A la mort de Reynés continuarà Josep Alomar Bosch, qui actuà a la planta baixa, l'entresòl i la planta intermèdia, on construí la biblioteca.

Josep Alomar dirigí les obres entre 1919 i 1940, i entre d'altres actuacions, acabà el Saló de Sessions dissenyat per Reynés, al que afegeix la traseria del parament interior de la porta, i completa la decoració exterior, que conté la cartela 'Salón de públicos' amb un escut central i profusos ornaments animals i de fullatge.

Finalment, entre 1945 i 1947, Gabriel Alomar Esteve signa la distribució i decoració de la crugia de la façana, destinada a despatxos i recepció, tot i que finalment el principal artífex serà Carles Garau Tornabelles.

Des de finals del segle XIX, la crugia de la façana es configura com a una successió d'espais nobles: Saló de reunions, despatx de presidència, al centre, la secretaria i el despatx de Vicepresidència. Alomar feu una nova distribució, però només es seguí en l'avantsala. Aquesta se situà en el lloc on aleshores hi havia hagut el despatx de Presidència. Per aprofitar el sostre existent, motllurat en guix, i la làmpada de bronze daurat, l'adaptà a l'estil que denominà 'español', és a dir, un eclecticisme neorenaixement. Un enteixinat segons el model del Consolat de Mar i luxoses cornucòpies conformaven l'estança, al costat del mobiliari i dels retrats dels fills il·lustres. El disseny que adoptà Carles Garau, per altra part, serà d'estil neomudèjar. A més, ubicà el despatx de Presidència a l'antic Saló de Plens, que ja no tenia cap utilitat, a continuació seguia una peça intermèdia i finalment la sala d'espera. Les tres dependències se comunicaven entre si gràcies a l'obertura de noves portes.

D'ençà dels anys quaranta, la distribució en els trams esmentats ha patit algunes variacions. L'any 1971 es van reformar i canviar de destinació, un altre cop, les sales de la planta principal de la vessant de la façana. L'antic despatx de Presidència avui és sala de reunions. Tot i això, roman a la zona part de la decoració original, tot i que els tapissats són nous, els frisos són repintats i el mobiliari és trastocat o desaparegut.

Béns mobles

Es vinculen a la protecció com a Bé d'Interès Cultural de l'immoble una sèrie de béns mobles que van lligats als valors de l'edifici, doncs foren concebuts amb aquest, o en el cas dels esboços dels vitralls, per formar part del procés de disseny de l'immoble. Aquest expedient s'ha basat en la unitat de l'edifici neogòtic, i no tant en la vida de la institució. Per aquest motiu, s'inclouen a la declaració només els béns mobles lligats a la construcció de l'edifici. Això no vol dir que actualment no hi hagi al seu interior molts altres béns mobles de gran valor historicoartístic, que són gestionats com a Fons d'Art amb els instruments adients per part de la institució.

ESTAT DE CONSERVACIÓ DE L'IMMOBLE

Aquest edifici ha estat objecte de diverses obres de reforma, si bé els principals espais institucionals han preservat la seva fesomia original. Les plantes superiors, en canvi, s'han adaptat a usos administratius i perdut els acabats originals.

Quan s'han detectat filtracions d'humitats o aquestes han afectat a qualche recobriments decoratius, com els domassos, s'han dut a terme intervencions de restauració. Actualment l'edifici es troba en bon estat de conservació.

DESCRIPCIÓ I JUSTIFICACIÓ DE LA DELIMITACIÓ DEL BÉ

a) S'inclou dins la delimitació del BIC, tal i com es pot observar a la delimitació gràfica adjunta (annex 2), tota la parcel·la cadastral 000015-21.

b) Pel que fa a la delimitació de l'entorn de protecció, s'entén que, tenint en compte la situació de l'element dins un conjunt històric i amb el planejament vigent, no cal la delimitació d'un entorn de protecció més ampli, donat que és un BIC (monument) que està situat dins un altre BIC (conjunt històric) i per tant, s'entén que la delimitació d'un entorn de protecció del monument que anés més enllà del propi element, no tindrà cap significació especial ja que l'espai afectat per aquest entorn ja disposaria d'un major protecció, al formar part per sí mateix d'un BIC pròpiament.

PRINCIPALS DIRECTRIUS D'INTERVENCIÓ I MESURES DE PROTECCIÓ

Element protegit

Com a norma general, els criteris bàsics d'intervenció hauran d'anar dirigits a la protecció de les característiques i valors exposats a la descripció que figura en aquest informe i que són els que motiven la seva declaració.

En tractar-se d'un bé cultural els valors del qual se sustenten sobretot en el seu disseny unitari a nivell estilístic, és fonamental per preservar-los, respectar al màxim la seva configuració a tots els nivells: la tipologia, els materials constructius, els acabats i tots els detalls que el configuren. S'haurà de conservar, així mateix, la configuració espacial, sobretot de la planta baixa, escala i planta noble; la composició volumètrica general; els materials, sistemes i detalls constructius originals; els elements decoratius interiors i exteriors.

Formen part de l'immoble i els seus valors els acabats decoratius que es troben als espais nobles de l'edifici, i que queden per tant, protegits com a part de l'immoble. En són exemple els enteixinats, endomassats, portes i finestres, escultura aplicada, trespols de planta baixa i planta noble, pintura dels sostres de la planta noble, tiradors i altres elements d'alpaca, etc. La majoria són originals, mentre que alguns han estat substituïts en les darreres dècades respectant l'estètica original. En qualsevol cas, el criteri general ha de ser el de la seva conservació in situ, i només l'aplicació de tractaments de conservació preventiva o restauració.

Pel que fa a les obres que s'hi puguin realitzar, hauran de comptar amb la intervenció d'un arqueòleg, tant si són en el subsòl, i un historiador de l'art especialitzat en la matèria si es tracta d'arquitectura, donat que podrien aparèixer vestigis de l'anterior edifici de la presó.

Béns mobles

Aquesta declaració com a BIC inclou com a béns mobles vinculats a l'immoble els béns mobles lligats a la construcció de l'edifici. La mobilitat o substitució dels seus llocs d'ubicació original només es podrà dur a terme per tal de garantir una millor conservació i amb autorització prèvia de la comissió de patrimoni històric.

Els béns mobles que figuren en aquest informe tècnic obtenen també la categoria de Bé d'Interès Cultural vinculats a l'immoble, i per tant, s'han de conservar en el seu interior. Si s'han d'extreure temporalment, o s'hi ha de realitzar qualche tractament de conservació, cal comptar amb autorització prèvia de la Comissió Insular de Patrimoni.

Pel que fa a la seva ubicació, els que foren concebuts per a un espai concret hi han de romandre, a no ser que per motius de conservació no sigui aconsellable. En el cas de les vint cadires neogòtiques, convé ubicar-les en un espai on no siguin contínuament objecte de canvis d'ubicació, doncs n'agreuja el seu estat de conservació.

La resta d'elements mobles, tot i no formar part del disseny original de l'edifici, i per tant no quedar subjectes a aquesta declaració de BIC, s'hauran de conservar segons les determinacions que recomani l'inventari oficial de béns mobles propietat del Consell de Mallorca, i davant de qualsevol projecte de canvi d'ubicació, s'haurà de sol·licitar informe vinculant al tècnic responsable de les col·leccions de Béns mobles del CIM.

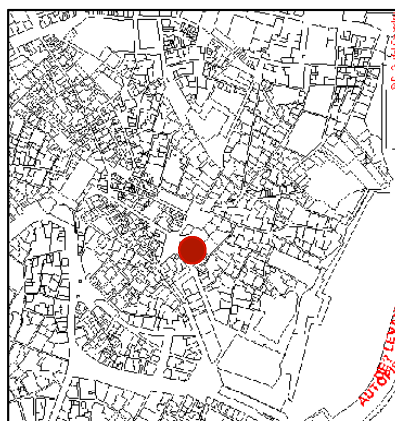
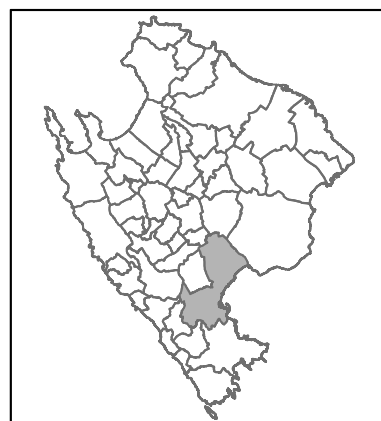
En tot cas, s'haurà d'estar al que assenyala la llei 12/98, del patrimoni històric de les Illes Balears, especialment en els seus articles 22 i 23 (protecció general dels béns del patrimoni històric i preservació de béns immobles), 26 (deure de conservació), 31 (col·locació d'elements exteriors), 37 (autorització d'obres), 40 (licències) i 41 (criteris d'intervenció en els béns d'interès cultural), 44 (règim general dels béns mobles), 45 (Béns mobles inclosos en un bé d'interès cultural), 47 (conservació).

ANNEX 2:

Planimetria

Delimitació del Bé d'Interès Cultural, amb categoria de "Monument", per a l'edifici del Palau de la Diputació. Palma

Delimitació del BIC

Base cartogràfica
Cartografia Catastral de la Direcció General del Catastro.

